

HOMILIE HOOGFEEST VAN PASEN 2010

Wij wensen elkaar bij gelegenheid van Pasen een “Zalig Paasfeest”, zoals wij dat ook doen bij gelegenheid van Kerstmis. Het klinkt in vele talen. Bij de zegen ‘urbi et orbi – de zegen voor stad en wereld’ zal ook paus Benedictus in haast alle talen van de wereld ons een Zalig Paasfeest toewensen. Hij zal spreken in Italiaans, Frans, Duits en Engels, maar ook in een groot aantal voor mij onverstaanbare talen. Maar altijd let ik op de Griekse Paaswens: “Christos anesti”. Met mijn klassieke opleiding kan ik deze woorden verstaan: “Christus is opgestaan, Hij is verrezen.” Het is de zeer oude Paaswens, waarmee de eerste christenen elkaar al hebben begroet. Deze oude Paaswens zegt meer dan alleen ‘vrolijk Paasfeest’. Bij vrolijk Paasfeest denken wij eerder aan een lachende paashaas met een rugzak vol paaseieren. Maar de Paaswens ‘Christos anesti - Christus is verrezen’ vertelt ons de aanleiding van deze grote Paasvreugde: Christus is verrezen. De eerste Christenen hebben elkaar deze woorden toegeroepen. Het was een soort wachtwoord ten tijde van vervolgingen, waaraan zij elkaar herkenden en waaruit zij ook kracht hebben geput. In de grootste nood konden zij houvast vinden in dit gebeuren: “De Heer is opgestaan.” Hij heeft de dood overwonnen en zal ons ook nu van de moeilijkheden waarin wij ons nu bevinden, verlossen. Gedurende heel de kerkgeschiedenis zijn deze woorden met vreugde herhaald, want door deze woorden werd ook iets over het eigen leven en over de eigen levenstoekomst verteld. De dood is sindsdien niet meer onze definitieve eindbestemming, maar ook wij mogen deel hebben aan Jezus’ opstanding: “Wij mogen na ons sterven eeuwig met Hem leven. Wij mogen in Zijn liefde zijn.” En Christenen hebben er altijd ook de zekerheid aan ontleend ten tijde van vervolgingen, dat de Heer de Kerk ook door deze moeilijkheden heen zal leiden.

“Christos anesti”. Mij persoonlijk klinken deze woorden altijd weer als muziek in de oren. Maar wat voor mij zo’n vreugdevolle boodschap is, is dat nog niet voor iedereen. Niet iedereen kent nog de aanleiding van deze feestvreugde. De Paasboodschap is voor velen een onbekende boodschap geworden. Om toch maar iets te kunnen vieren, legt men zich daarom toe op het verstoppen en zoeken van gekleurde paaseieren, alsof dat Pasen zou zijn.

Christos anesti, Christus is opgestaan. Maar: “Hoe komt het dat wij, moderne mensen, niet meer mogen verrijzen?” las ik onlangs. Het antwoord werd erbij gegeven: “Het lijkt te mooi om waar te zijn.” Maar waarom zou iets wat heel mooi is, niet waar kunnen zijn? Veel mensen vinden het moeilijk om het schitterende en het ongelooflijke van ons geloof te omhelzen. Onze tijd wordt daarom als een illusieloze tijd omschreven. Wij mogen niet meer dromen. Wij mogen geen idealen meer bezitten. Wij mogen niet meer barmhartig zijn. Wij mogen niet meer liefhebben. Alles is voorwerp geworden van een kille berekening – input/output - en ook van een harde afrekencultuur. Het moet ons dan ook niet verbazen, dat nauwelijks nog iemand bestuursverantwoordelijkheid durft te nemen. Ook voor datgene wat lang gelden gebeurd is, waaraan bestuurders part noch deel hebben, wat ze verfoeien en afwijzen, daarvoor worden zij toch verantwoordelijk gesteld en moeten ze als een erfschuld op zich nemen.

Maar ook in deze wereld klinkt de Paasboodschap, dat het leven sterker is dan de dood. Terwijl niemand er nog aan herinnerd wilde worden; terwijl de apostelen het liefst hun oude beroep weer wilden opnemen; terwijl zij het volgen van Jezus eerder als een vergissing beschouwden, staat er de Heer in hun midden en wenst hen vrede toe. Op Goede Vrijdag leek het doek gevallen. Maar dit schijnbaar roemloos einde is geen einde

maar een overwinning, want in de kruisdood blijkt de kracht van de liefde de enige kracht is die de wereld kan overwinnen en van binnenuit kan veranderen. Niet macht of harde hand, geen populisme of vleierij, maar de liefde die uitdrukking is van barmhartigheid en verzoening zal de bouwstenen leveren voor een nieuwe wereld, die Koninkrijk Gods zal zijn. De liefde Gods houdt niet stil bij onze menselijke dood. Deze liefde maakt ons vrij, zij maakt alle banden los en laat ons leven in de ware zin van het woord.

Christos anesti, de Heer is opgestaan is de boodschap dat wij allen mogen opstaan uit dit aardse bestaan tot een leven van liefde, dat door geen dood kan worden gedood. In deze zin wens ik u allen een Zalig Paasfeest.

HOMILIE TWEEDE PAASDAG 2010

Jezus is verrezen. Wij zingen het uit in deze heilige paastijd, maar zolang als de kerk bestaat is de verrijzenis een omstreden geloofspunt. Waarom zou voor Jezus niet gelden, wat voor alle mensen toch een niet te ontwijken noodlot lijkt? dat wij sterven en daarmee aan de dood ten prooi vallen? Toch is heel zeker het geloof in de verrijzenis geen zelf uitgevonden gedachte. Het evangelie vertelt al, hoe de leerlingen geen raad wisten met de verrijzenis van Jezus, nadat vrouwen het graf leeg hebben aangetroffen. Het is alleen Jezus zelf, die hen ervan kan overtuigen, dat Hij niet in het graf gebleven is, dat zijn lichaam niet gestolen is, maar dat Hij werkelijk leeft. De verschijning van zijn persoon kan alleen de twijfel wegnemen.

Wij mogen gerust zeggen, dat het geloof in de verrezen Heer ons moeite kost. Het is een boodschap, waarbij gedurende de hele geschiedenis van de Kerk altijd weer vragen zijn gesteld, want de mens kan het niet begrijpen. Ook de apostelen moesten overtuigd worden. Wij weten, hoe Thomas weigerde om de woorden van zijn medeapostelen te geloven. Pas toen de Heer aan hen verschenen was, konden zij elkaar vol vreugde toeroepen: "Hij is verrezen."

En toch valt die boodschap van Jezus verrijzenis niet zomaar uit de lucht. Een rustig nadenken over de woorden en daden in het leven van Jezus kan ons stilaan de ogen openen. Als het ware vallen de woorden en de daden van Jezus als puzzelstukjes in elkaar. De leerlingen herinneren zich de tekenen, waarmee Jezus toonde de Heer te zijn over het leven. Hij wekte het dochttertje van Jaïrus op, zo ook zijn vriend Lasarus en de jongeling van Naim. Jezus vertelde verder, dat God géén God is van doden maar van levenden. Zo werd de apostelen na Pasen duidelijk, dat Jezus het Koninkrijk Gods in ons midden werkelijkheid wilde laten worden, waarin geen dood meer zou zijn, geen rouw en alle tranen zouden zijn afgewist. Terugkijkend in het leven van Jezus zagen de apostelen, hoe er lijnen lopen, die in de verrijzenis van Jezus samenkomen.

Herinneringen kwamen bij de apostelen boven. Herinneren is niet slechts een kwestie van een goed geheugen. Het is ook de eigenschap van een gevoelig hart. Wat een hart opneemt, wordt verinnerlijkt, blijft je bij en wordt deel van jezelf. Het wordt dan iets van onze persoon. Het is een bouwsteentje geworden van onze persoonlijkheid. De gebeurtenissen worden er belangrijk door. Wie luisteren met het hart, zal veel kunnen begrijpen. Hij/zal verder ontdekken, dat er niet slechts een oud verhaal wordt doorverteld, maar dat ons eigen leven met onze eigen levensvragen ter sprake wordt gebracht. Wie enigermate bewust leeft, kan de vragen van dood en leven, en van goed en kwaad niet ontlopen. Het zijn vragen, Zonder een afdoend antwoord heeft ons leven geen fundament meer. Waarom leven wij, als we toch in het niets verdwijnen? Zouden wij dan niet onze toevlucht zoeken in de roes, in genot en vertier? Waarom zou ik dan aandacht moeten hebben voor een medemens, want dan ik mijzelf tekort, als ik met hem deel?

Waarom integriteit nastreven? Waartoe? Aan wie zou ik anders nog verantwoording verschuldigd zijn dan alleen aan mijzelf?

Het geloof in de verrijzenis geeft ons het antwoord, dat de liefde heeft overwonnen. Het zet ons op een spoor van geloof en liefde, zoals Jezus ons heeft voorgeleefd.

Ik wens ons allen toe, dat het geloof in de verrijzenis mag doordringen in ons hart en ons mag maken tot overtuigde christenen, die hun geloof beleven en belijden in woord en daad. Amen.